

Reirei nakoia te Roronrikirake

Iroun Beretitenti Boyd K. Packer
Beretitenti n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman

N aki tabe ma te kaitara, kataaki, ao te karirii, ko riai n aki konaaki ke ni maaku.

I taetae nakoia te roronrikirake n ae onoti nakon are I taneiai ni kakaraoia, N na kabotaua arou ni kairake ma aromi ni kairake.

Kam bon rang koro ni kakawaki. I a tia n nori ngkami n aaba aika tebwi ma uoua ao iaon aaba aika bubura. Kam raraoi riki nakoira ngke inanon ara tai ataei. Kam ata riki taekan te euangkerio. Kam a ikawai riki ao ni kakaonimaki riki.

Ai 87 au ririki. Kam na mimi n au ririki bwa tera ae I kona ni buoka iai maiumi. I a tia n roko ike kam mena iai ao n ataa ike kam na nako iai. Ma kam tuai n roko ike I mena iai. I rinei taeka tabeua aika bura man bongana.

Te moa ni ikawai e rikirake n aau

Ma te moa ataei e bon aki

Aare e aki ataia te moan ataei

E atatai riki te moani ikawai.

A ataaki bwaai ni kabane iroun te moa ni kawai

Bon ana mwatita te moa ataei

Tera ae aki ataia te moani ikawai?

. —E na kanga ni waetata.

E kiba ieta te moa ataei, inano

Ao e ni katobibia te moani ikawai ae aau

- Tera ae e aki ataia te moa ae birimwaka?

—E na nako iaa. 1

Te boem anne tiaki mairoun Wordworth, ma e bongana n te karaki.

Ni bwaai ni kabane aika a riki n te aonaaba man kamangorakin aron kainibaire, ngkami aomata aika kairake kam ikawairake n abaia kairiribai.

Ti ataia man koroboki aika tabu bwa iai te buaka i karawa ao Rutibero e kaitara ma, taan

iria, “e karenakoaki nako aonteaba”² E motikia bwa e na uruana ana Tamnei Tamara are i Karawa ao e kakaea tautaekanakin te iango ao te mwakuri ni kabane. Te mwakuri aio bon inanon te tamnei, ao e mena “n taabo nako iaon te aba.”³

Ma n aki ongeaki ma te kaitara, kakatai, kariri, ko riai n aki konaaki ke ni maaku.

Ngke 17, n tauraoni n otinako man te reirei ae rietata n aron ataein te reirei ae bon tau ma mwaukuna tabeua, n aron ae I iangoia, baika a riki inanon maiura a karina ni bitaki n te Taabati teuana. Te bong are imwiina ti weteaki nakon te tabo ni botaki n te reirei. Iaon te titeiti bon te kaintekateka ma te rerio ae uarereke. E kamaiua te rerio te Mataniwi n te reirei. Ngke ti a ongo bawanaan Beretitent Franklin Delano Roosevelt bwa e katanoata bwa e a tia ni bomwiaki Pearl Harbour. E a buaka te United States ma Japan.

Rimwi e a manga kaotaki te tamnei. Ai manga bwanaan Beretitenti Roosevelt, ni katanoata bwa abara e buaka ma Tiaman. E a rebwetaua te Kauouoa ni Buaka n te aonaaba.

N te tai naba anne ti aaki atai arora n taai aika a na roko. Ti aki ataia bwa tera ae imwaira. Ti na maiu man mare ao ni iai ara utu?

N te bong aio a mwaiti “buaka ao tanuan buaka, ao te aonaaba [e] rotaki.”⁴

Ngkami ara roronrikirake, kam kona n namakina te aki koaua ao te mwengabuaka Inanon maiumi. I tangiria ni kan maroro ao n reirei ngkami, n angani ngkami te kauring Ibukin karaoakin bwaai tabeua ao aki karaoakin bwaai tabeua.

Ana babaire te euangkerio bon te babaire ni kakukurei ae korakora.”⁵

Te Utu bon aan te babaire anne. E mena te Utu iaon raoiroia ake taan anga mwakan te maiu aika mena n rabwatami.

Inanon Te Utu: “Te Katanoata nakon te Aonaaba,” te taokumente ae irianaki n te mwaaka ae karaoaki man te Moan Beretitenti ao n te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, ti reiakinna bwa n te maiu are imwain aio “ni kabane aomata—mwaane ao aine—[a] karikaki ni katotongan te Atua. N tatabemaniia nako bon natina aika tangiraki mwaane ao aine irouia aia karo i karawa, ao ngaia iai aroia ae a mimitong ao kawaiia Tarakiia n aroia bon kanikinaeaiia ae riai [ae barongaki n te maiu are imwain aio]

“...Ti katanoata riki bwa te Atua e a tia ni katanoata bwa te mwaaka ae tabu ni kariki te aomata ti imarenan te mwaane ao te aine, are e eti mareakiia bwa te buu te mwaane ao te buu te aine.”⁶

Te tuua ae korakora are a uotia nako aoiia Rutibero ao taan iria bon aki anganakia rabwataia.

Kariri aika mwaiti aika kam kaitarai, aika a bon rangi n rawawata, ni kaineti nakon rabwatami. E aki ti reke mwakami ni karikii rabwata ibukin te roro ae boou, ma iai naba iroumi te inaomata n rinerine.

E reirei te burabeti Iotebwa Timiti. “Ni kabane aomata ake iai rabwataia iai mwakaia iaomia aika akea rabwataia.” Ma ngaia aomata aika maiu ake iai rabwataia iai mwakaia iaon te buakaka. Kam rotaki n taian kariri bukin rabwatami, ma iai naba mwakami iaona

ao iaioia ana anera.

Man te tai are ti a kitana iai kauarinan n reirei, raora aika mwaiti n te reirei a tia n nakon te buaka, tabeman mai buakoia a aki oki. Nikirana aika ngaira ti na waetata ni manga rin n te taanga ni buaka. Ti aki ataa ara tai ae na roko. Ti na aki mate n te buaka? E na tau are ti kitanna n te aonaaba ngkana ti oki?

Bukina bwa I ataiia bwa N na kaina te tanga ni buaka, I kaina te Taanga ni Kiba. N te tai ae waetata I a mena i Santa Ana, California, ibukin te kataneiai ni kiba.

Akea irou ngkanne te koaua ae matoatoa ibukin te euangkerio bwa e koaua, ma I ataiia bwa au tia reirei n te tieminari, Abel S.Rich ao John P. Lillywhite, a ataiia bwa e koaua. I a tia n ongo aia kakoaua, ao I kakoauaia. I iango I bon irou, N na teimatoa n aia koaua ni karokoa I a karekea bon oin au koaua.” Ao bon anne.

I a tia n ongongo taekan ana kakabwaiia te tamanuea ma I tuai karekea teuana. Ni katoa titeiki iai te tamanuea ae e a tia ni katabuaki are iai irouna tamnein te taetae ni burabeti ao tamnein te kaotioti. E kariaiakaki n anga kakabwaiia aika a bon onoti nakoia tii ake a reke te kariaiakaki mairouia aia bitiobi. I koroboki nakon au bitiobi ibukin kariaiakau.

J.Roland Sandstrom bon te tamanuea ae katabuaki ae maeka i Santa Ana Titeiki. E aki ataa te bwai teuana ibukiu ao e tuai man norai mai mwaina, ma e anganai au kakabwaiia. I nanona I kunei taian kaeka ao kairakiu..

E ngae ngke ana kakabwaiia te tamanuea a rangi n onoti, N na tibwa ae uarereke man au bwai: “Ko na kairaki man ana wirikiriki te Tamnei are Raoiroi ao ko na kauringaki naba taian kanganga. Ngkana ko kakauongo nakon kauring aikai, E na kakabwaiiko Tamara are i karawa n te aro are ko kona ni manga katiteuanaaki ma aika ko tangiriia.”⁸

Te taeka ae *ngkana*, e ngae ngke uarereke koreana, e bubura n aekan baana te bebwa. N na kakabwaiaki n oki man te buaka *ngkana* I kawakin tuua ao *ngkana* I kakauonga nakon ana kairi te Tamnei are Raoiroi. E ngae ngke e a tia ni katokaaki te bwai n tangira iaou n tain te bwabetito, I aki ataiia moa bwa antai te Tamnei are Raoiroi ao e kanga ana kairiri.

Te bwai ae I kan ataiia n aron taekan te wirikiriki I kunea inanon Ana Boki Moomon. I warekia bwa “a taetae anera ni mwakan te Tamnei are Raoiroi; ngaia ae a taekin ana taeka Kristo. Mangaia ae;... kakukurei ngkami n ana taeka Kristo; bwa taraia, a na tuangko ana taeka Kristo bwaai aika ko riai ni karaoi.”⁹

Tao te bwai ae ti teuana ae korakora I reiakinna man warekakin Ana Boki Moomon are bwanaan te Tamnei ae roko ae te *namakin* ao are tiaki te bwana. Kam na reiakinna, ngke I reiakinna, ni “kakauongo” nakon te bwana are *namakinaki* nakon are te *ongo*.

Nibwaai e taetae nakon tarina ae e a ikawai ni kangai; “Kam a tia n noora te anera, ao e taetae nakoimi; eng, kam a tia n ongo bwanaana n te tai teuana nakon teuana; ao e a tia n taetae nakoimi n te bwanaa n taai tabetai; ao e a tia n taetae nakoimi n te bwanaa a maaraara ma ni beebete, ma kam aki *namakinna*, ao kam aki *namakin* ana taeka;”¹⁰

Taian tiribure tabeua a taku bwa taeka aikai a kairua bukina bwa ko *ongo* taian taeka ma ko aki *namakini*. Ma ngkana ko ataa aron te itoman n te aro n tamnei, ko ata te taeka ae te

kabanea n tamaroa ni kabwarabwara are onea mwiin te taeka *ae namakin.*

Ana bwaintangira te Tamnei ae Raoiroi, ngkana ko kariaia, e na kairi ao ni kawakini ngkami, ao ni kaeti ami mwakuri. Bon te bwanaa ae kororaoui are e roko n te nano n aron te iango ke te namakin, ae kakaki inanom. E taku te burabeti ae Enoti, “E a roko bwanaan te Uea inanou”¹¹ Ao te Uea e tuanga Oliver Cowdery bwa e na tuangnga n ana iango ao inanona, mairoun te Tamnei ae Raoiroi, are e na roko iaom.”¹²

E aki kantaningaaki bwa ko na rinanon te maiu n akea te kairua ae ko karaoia, ma Ma ko aki kona ni karaoa te kairua ae korakora n akea moa ana kauringa ni wirikiriki Te Tamnei ae Raoiroi. Te berita aio e kaineti nakoia membwa n te Ekaretia.

Tabeman a karaoa te kairua ae moan te korakora, ni urui tuua n te euangkerio. Aio bon te tai ni kauringingkami te mwakuri ni kamaiu, te raira n nano, ao te kabwara bure ae kororaoui nakon te iango are ko na kona ni manga itiaki riki. E taku te Uea bwa ngkana ti rairananora man ara bure, ana kabwaraki ara bure, ao te Uea e aki manga uringi ara bure.¹³

Ngkana te tia kaitara e karina n anaa te bure ni kaineti nakon aki raoiroin ana katei, I kauringa ngkami bwa kam na taua te kiing are e na aki rokona mataroan te uma ni kaikain mai inanona. Ko kona n tebokaki ni kaitiakaki rinanon ana karea ni kamaiu te Tia Kamaiu ae Iesu Kristo

Ko kona n tain te kanganga n taku bwa ko aki tau ni kamaiuaki bwa bukina bwa ko karaoui buure, aika a bubura ke aika a uarereke, ao ko taku bwa ko a bua. E bon *aki* koaua! Ma te rairannano ae *kona* ni kamaoa are e maraki, e aki kakawaki bwa tera.

Ngkana ko irekereke ma katei aika ko riai aki irekereke iai, ke ni irekereke ma aomata aika katikiko nako n te kawai ae bure, anne te tai ni kaeta inaomatam, am inaomata n rinerine. Kakauongo nakon bwanaan te Tamnei are Raoiroi, ao ko na aki kona ni manga kairaki nako.

I a manga kangai riki bwa te roro n rikirake n te bong aei are a ikawairake iai i abaia kairiribai ma aki tabeakinan te katei ae raoiroi. Ma ngkai ana toro te Uea ngkoe, I berita bwa kam na kamanoaki ao n otangaaki man buakan te buakaka *ngkana* kam mwannanoa te wirikiriki are roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi

Kunnikainiko raoi, taetae ni karinerine, kakauongo nakon anene aika buokiko n tabekiko rake. Kararoui aaro aika aki riai ao aron te aomata ae karika tarabuakana. Taraa maium ao karaoiko bwa ko na taraa raoi. Bukina bwa ti mwioko iroumi, kam na kakabwaiaki. E bon tararuai ngkami Tamami are i karawa

Korakoran au koaua e a tia ni bitaki ngke I namakina kainnanoan kamatoatoau iaon te koaua irouia au tia reirei n te tieminari. N te bong aio I matoa iaioia tabeman bukina bwa I a kara ao n au bong n ataei ngke I aorakina te tenakibaina ma akea au nanououa ibukin bwain te tamnei. I a kakoaua, n oota, ao n ataa kakawakin koauan te euangkerio ao Iesu Kristo.

Ngkai ngai Ana Tia Kakoaua temanna ae onoti, I kakoaua otinakon te buaka aio are

moanaki n te maiu are mai mwaina n akea te titiraki. E na konaki Rutibero.

Ti taekiniia te naan moa mai mwaina. Ngkami mooa aika ataei aki kainnanao te kiba nako ao n oki n aki taratara, n aki koaua n te kawai imwaina. Iai aika a ataa te kawai. Te koaua te Uea ae te Atua akea te bwai ae na karaoia, ma E kaota ana rongorongo nakoia ana toro aika burabeti. ¹⁴E katea Ana Ekaretia iaon tuua n taian kiing ao kauntira.

N Atun te Ekaretia a tekateka 15 mwaane aika a kamatoaki bwa burabeti, taan mamata, ao taan karekei kaotioti. Ngaia n tatabeman n te Moan Beretitenti ao n te Kooram Abotoro n te Tengaun ma Uoman a bane n taua kingin te nakoanibonga are tau ibukin kairakin te Ekaretia. Te Kabanea ni ikawai n Abotoro bon te burabeti-Beretitenti Thomas S. Monson, are ngaia temanna ae karaiaiakaki ni kamwakuri taian kiing akanne.

Taian boki aika tabu a kainnanao te Moan Beretitenti ao te Kooram n te Tengaun ma Uoman ni mwakuri n te Kauntira ao taian babaire man Kauntira akanne e bwainaki ke e karaiaiakaki. Ao anne arona. Ti kakoaua te Uea bwa e kaira te kawai ao e kakaeki nanona ni karaoaki. Ti ataa bwa E katuka ana onimaki iroura, n tatabemaniira nako ao ni kabane.

Kam riari n reiaikina n “onimakina te Uea ma nanomi ni kabanea; ao n aki onimakina oin ami kantaninga.” ¹⁵ Kam riari n onimakinaki ao ni katobibiko n rao aika tangira aekan anne

N tai tabetai ko kona n anaaki nanom n iangoa are I karaoia man te tai teuana nakon teuana n au tai n ataei. Kawain bwaai nako; ao e iria naba te aonaba. Tokin aonaaba e na roko imwain katian te mwakuri ae I karaoia. Tiaki tii ngaia! Ko kona ni karaoia raoi—ni iein, reken am utu, noorakina am ataei ao tibum ao tao tibutorum.

.Ngkana ko irii tuua aikai, ko na tararuaki, ni kamanoaki, ao ngkoe ko na ataa man ana wirikiriki te Tamnei are Raoiroi bwa ko na toua te kawai ae ngaa, bukina bwa ni mwakan te Tamnei are Raoiroi, ko na atai koauan bwaai ni kabane. I berita nakoim bwa e na karaoaki anne ao a na kaoti kakabwaia iaomi, ara roronrikirake aika a rangi ni kakaawaki, n aran Iesu Kristo, amen..

Bwaai aika a na taraaki

1.

John Ciardi, “Kawaetata ao Karaaurau” *Fast and Slow* (1975): *Poems for Advanced Children and Beginning Parents* (1975), 1. © 1975 by John L. Ciardi. Used by permission of Houghton Mifflin Harcourt Publishing Company. All rights reserved.

2.

Te Kaotioti 12:9 taraa naba Doctrine ao Covenants 76:25–26

3.

Taraa Doctrine ao Covenant 52: 14

4.

Taraa Doctrine ao Covenants 45:26

5.

Aramwa 42:8

6.

“Te Utu: Te Katanoata nakon te Aonaaba.” *Liahona ao Ensign, Nobembwa, 2010*

7.

Aia Reirei Beretitentin te Ekaretia: Iotebwa Timiti (2007), 211

8.

Ana Kakabwaia te Tamanuea ibukin Boyd K. Packer, anganaki iroun J. Roland Sandstrom Tianuare 15, 1944, 3

9.

2 Nibwaai 32:3

10.

1 Nibwaai 17:45 e kairaki katuruturuana.

11.

Enoti 1: 10

12.

Taraa Doctrine ao Covenants 8:2

13.

Taraa Doctrine ao Covenants 58:42.

14.

Amota 3:7.

15.

Taekan Rabakau 3:5.

16.

Moronaai 10:5